

Dietzesma leiçon :

D'André Dexet, plus connu sous le nom de PANAZÔ

Lue par François Gane_(parler de la Montagne Limousine)

LO GRAND BIRAUIA SUR LA “PETA-SI-QUÒ-PÒT” DE SON NEBOT

Lo nebot dau grand Birauia es a la mòda, coma iò son tots los jòunes dau jorn d'aüei : piaus longs, pantalons petaçats, “ticheurte” coma disen en francés, sabe ieu que de mai... Son pitit nom : Piere, mas Birauia lo ‘pela Piaron.

Quau nebot a ‘na motò. Qu’es ‘na japonesa, ‘na “Peta-si-quò-pòt” ; mas per petar, quò peta !

Diumenc passat, Piaron venguet veire son oncle a Vira-Tranuja.

– Tonton, vòles-te venir far un pitit torn en motò coma me ?

– E perqué pas ! faguet Birauia.

Quò fai que montet sur lo siclaud de darríer e veiquia la Peta-si-quò-pòt partida sus la rota de Sent-Liunard.

Piaron fasiá virar la ponhada de la mecanica e vos garantisse que quò enançava sus quela rota.

Birauia ne vesia pas passar los aubres mai los quites poteus. Per petar, quò petava... Mas ne fasiá pas tant chaud que quò diumenc mandin, los amics, e per ben vos dire, Birauia se jalava sur quela motò. Credet a son nebot :

– Dija, Piaron, ‘nas pas tant redde ; mas dents se secoden dins ma gòrja !

Piaron plantet la Peta-si-quò-pòt.

– Dija-me, tonton, faguet lo nebot, si as freg a la peitrena, qu’es pas malaisat, vira ta vesta darríer-davant, quò te parará dau corrent d’er ; tant pieg per ton eschina ...

Birauia se des’bilhet e viret sa vesta darríer-davant. Piaron li aidet a enfilar las manjas e prenguet suenh de ben lo botonar sur l’eschina. E ben, quò ‘nava mielhs ! Birauia ne sentiá pus tant lo vent. E ‘riberen au Pont de Noblac ...

Mas vai te far fotre ! Sabe pas coma Piaron faguet son compte, mas la Peta-si-quò-pòt esropiet, manquet lo tornant e volet dins lo caniveu. À ! Filh de garça ! Quò n’en faguet ‘na brava bradassada ! Piaron ‘net s’esvenlar au mitan de la rota e lo paubre Birauia se tornet trobar dins la davantura de ‘na botica, esfetjat coma un grapaud. Quò faguet ‘n atropament ; lòs gendarmas ‘riberen e s’ocuperen d’abòrd de Birauia, lo pus mau ‘dobat daus dos.

Piaron avia pas de mau ; se tornet levar, s’eissunhet e auviguèt credar. Eu se desviret e veguet l’atropament davant la botica. « Quò i es, penset-eu, mon oncle es mòrt ! ».

Birauia era pas defuntat, lo filh de garça ; credava a n’en far petar lo viaduc de Sent-Liunard. Piaron se ‘pruesmet, faguet escartar lo monde e damandet aus gendarmas :

– A-t-eu dau mau, mon tonton ? Qu’a-t-eu de credar entau ?

– Non, respondet un gendarma ; non, quò sirá ren !... mas l’i am trabalhat !... À ! lo chin de mau ! N’am vist lo moment que ‘ribariam pas a li tornar lo chais en plaça, a queu paubre Birauia ! ‘Ribavam pas a li tornar metre la testa d’aplomb : avia lo còu virat darríer-davant, lo paubre diable ! Parlatz d’un trabalh !...

E ben, lòs amics, ai pas mestíer de vos dire que quò li a copat l’envia de l’i tornar montar, a queu paubre Birauia, sur la Peta-si-quò-pòt de son nebot !

Nhòrla contada a la radiò de Limotges per PANAZÔ, pareguda dins la Cronica Occitana dau 16 de junh 1975, dau jornau “L’ECÒ DAU CENTRE”.